

гатицкы тїа Дивади! нѣ жалко е че не отговарять на мѣ-ста-та си.

Климать-ть въ Кытай тжй благопрїятно дѣйствува на орждный міръ що-то тамъ не ся срѣща почти нито едно диво растеніе, нито диво животно. Тая страна ся характеризуеть отъ двѣ растенія: *чяй* и *жень-шена*; перво-то състави прѣдмѣтъ на всемірнѣхъ тѣрговіяхъ, а второ-то има значеніе медицинско.

1) Чяй-ть приличя на храсть, на кой-то листа-та събирать три пѣти въ годинѣхъ-тѣхъ. Отъ первѣхъ-тѣхъ беритѣхъ излиза най-добрый и благовонный чяй, кой-то нарѣкли царскый чяй. И наистинѣхъ той спорядѣ голѣмѣхъ-тѣхъ си цѣнѣхъ, употреблявася отъ най-высокы-ты лица. Отъ другы-ты беритѣхъ излиза пѣ-долень чяй, кой-то ся употреблява отъ пѣ-долны хора и ся изнася вѣнѣхъ отъ границы-ты. Какво значеніе има чяй-ть за кытайскѣхъ-тѣхъ тѣрговіяхъ, може да ся види отъ това, че всякѣхъ годинѣхъ ся събира отъ него до 650 милліона омы.

2) Жень-шена расте по горы-тѣхъ на Манжуріяхъ между тревы-ты, отъ кои-то не е пѣ-высоко; голѣмо значеніе има корень-ть му. По мнѣніе-то на Кытайцы-ты, той цѣрилѣ былѣхъ всичкы болѣсти; дори вѣрвать, че, ако ся даде отъ него нѣколко жита на полжумрѣлѣхъ чловѣкѣхъ, той оживявалѣхъ. И европейскы-ты докторы го употрѣблявать за лѣкарство. По тѣхъ причинѣхъ жень-шена има много высокѣхъ цѣнѣхъ. Казвать, че една-та му ока ся продава 120 хыл. гр.; заради това хыляды хора ходять по горы-тѣхъ да ся скытатѣхъ по нѣколко годины да го трѣсятѣхъ. Нѣ рѣдко е она блгатицкѣхъ, кой-то може да намѣри нѣколко коренчета, кои-то не сѣхъ пѣ-голѣми отъ показателный прѣстъ.

Прѣди да открье Колумбѣхъ Америкѣхъ, въ неѣхъ не ся е раждало повече-то отъ хлѣбны-ты растенія. какво-то: жито, овесѣхъ, рѣжѣхъ и ячемыкѣхъ, кои-то занесохѣхъ отъ Европѣхъ, а о-рисѣхъ, памукѣхъ и сахарнѣхъ-тѣхъ трѣстикѣхъ — отъ Азіяхъ. Царевница-та и барабой-ть сѣхъ тукашны растенія. Царевница-та по американскы-ты планины расте диво. Най-прѣвѣхъ пѣтъ царевница-та (кукуруза) е донесълѣхъ въ Европѣхъ Колумбѣхъ отъ островѣхъ Куба. Неѣхъ много сѣжѣхъ въ Съединены-ты Дрѣжявы, и тжй добрѣхъ расте, що-то на растѣхъ (бой) достыга до 9 аршинѣхъ, и отъ едно посѣяно зрѣно ся добывать 400 зрѣна.